

Sygn. akt II AKa 130/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 maja 2014 roku

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Ryszard Ponikowski
Sędziowie:	SA Andrzej Kot (spr.) SO del. do SA Piotr Kaczmarek
Protokolant:	Aldona Zięta

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Marka Ratajczyka

po rozpoznaniu w dniu 22 maja 2014 roku

sprawy **J. U. (1)**

oskarżonego z art., 148 § 2 pkt 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 kk.

J. U. (2)

oskarżonego z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. i art. 239 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

z powodu apelacji wniesionych przez obu oskarżonych

od wyroku Sądu Okręgowego we Wrocławiu

z dnia 15 stycznia 2014 r. sygn. akt III K 168/13

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok wobec oskarżonych J. U. (1) i J. U. (2), uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne;

II. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. M. i A. B. po 600 zł tytułem kosztów nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonych J. U. (1) i J. U. (2) w postępowaniu odwoławczym oraz po 138 zł tytułem zwrotu podatku VAT;

III. zwalnia oskarżonych J. U. (1) i J. U. (2) od ponoszenia kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa.

UZASADNIENIE

J. U. (1) został oskarżony o to, że:

I.W nocy z 27 na 28 czerwca 2012 roku we W. przy ul. (...) mając ograniczoną w stopniu znacznym zdolność rozpoznania znaczenia zarzucanego czynu i pokierowania swoim postępowaniem, działając w warunkach powrotu do przestępstwa, przewidując możliwość pozbawienia życia A. N. i godząc się na to, działając ze szczególnym okrucieństwem, zadał wielokrotnie uderzenia, skutkujące obrażeniami wielonarządowymi, a w szczególności licznymi obustronnymi złamaniami żeber, co doprowadziło do ostrej niewydolności oddechowej i śmierci pokrzywdzonej, a nadto dusił ją oraz zadawał liczne uderzenia kierowane do tych samych okolic ciała z dużą siłą przy użyciu narzędzia lub narzędzi o dużych powierzchniach ograniczonych wyraźnymi krawędziami lub o małej grubości, przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia II Wydział Karny z dnia 14 lutego 2002 roku sygn. akt II K 1181/01 za czyny z art. 158 § 1 i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 245 k.k. popełnione w dniu 20 maja 2001 roku na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, którą odbył w okresie od 22 do 23 maja 2001 roku oraz od 5 września 2006 roku do 4 września 2008 roku oraz wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia II Wydział Karny z dnia 29 grudnia 2009 roku sygn. akt II K 385/09 za czyn z art. 224 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełniony w dniu 14 grudnia 2008 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbył od 14 do 15 grudnia 2008 roku, 25 października 2010 roku do 14 grudnia 2010 roku i od 15 czerwca 2011 roku do 24 lutego 2012 roku

Tj. o czyn z art. 148 § 2 pkt 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

II.W dniu 28 czerwca 2012 roku we W., działając w warunkach powrotu do przestępstwa, chcąc aby B. W. składając zeznania w postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia Śródmieście w sprawie zabójstwa A. N. o sygn. akt 3 Ds. 193/12, zeznała jako świadek nieprawdę, że w noc, w której doszło do zgonu pokrzywdzonej, J. U. (2) i J. U. (1) przebywali razem z nią w mieszkaniu położonym we W. przy ul. (...), nakłaniała ją do tego, przy czym czynu tego dokonał będąc uprzednio skazany wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Śródmieścia II Wydział Karny z dnia 14 lutego 2002 roku sygn. akt II K 1181/01 za czyny z art. 158 § 1 i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. i art. 245 k.k. popełnione w dniu 20 maja 2001 roku na karę łączną 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat, którą odbył w okresie od 22 do 23 maja 2001 roku oraz od 5 września 2006 roku do 4 września 2008 roku

Tj. o czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

J. U. (2) został oskarżony o to, że:

III. W dniu 28 czerwca 2012 roku we W., chcąc aby B. W. składając zeznania w postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia Śródmieście w sprawie zabójstwa A. N. o sygn. akt 3 Ds. 193/12 nakłaniała ją do tego, aby zeznała jako świadek nieprawdę, że w noc, w której doszło do zgonu pokrzywdzonej, J. U. (2) i J. U. (1) przebywali razem z nią w mieszkaniu położonym we W. przy ul. (...), co miało pomóc J. U. (1) uniknąć odpowiedzialności karnej za zabójstwo pokrzywdzonej i utrudnić prowadzone postępowanie karne,

Tj. o czyn z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu wyrokiem z dnia 15 stycznia 2014r., sygn. akt III K 168/13:

I.Uznał oskarżonego J. U. (1) za winnego popełnienia czynu opisanego w punkcie I części wstępnej wyroku, przy czym z opisu czynu wyeliminował stwierdzenie, iż oskarżony działał ze szczególnym okrucieństwem tj. zbrodni z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i za to na podstawie art. 148 § 1 k.k. wymierzył mu karę 10 lat pozbawienia wolności;

II. Uznał oskarżonego J. U. (1) za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku, przy czym uznał, iż zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę B. W., tj. występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. i art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

III. Uznał oskarżonego J. U. (2) za winnego czynu opisanego w punkcie III części wstępnej wyroku przy czym uznał, iż zamierzonego celu nie osiągnął z uwagi na postawę B. W., czym wyczerpał znamiona występku z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 14 § 1 k.k. w zw. z art. 19 § 1 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k. wymierzył mu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności;

IV. Na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 k.k. wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w stosunku do J. U. (2) w punkcie III części dyspozytywnej wyroku warunkowo zawiesił na okres 2 lat próby;

V. Na mocy art. 85 k.k. i art. 86 § 1 k.k. połączył orzeczone wobec J. U. (1) w punktach I i II części dyspozytywnej wyroku kary pozbawienia wolności i wymierzył mu karę łączną 10 lat pozbawienia wolności;

VI. Na podstawie art. 63 § 1 k.k. zaliczył na poczet orzeczonych kar pozbawienia wolności okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania:

- J. U. (1) w okresie od 28 czerwca 2012 r. do 15 stycznia 2014r.

- J. U. (2) w okresie od 28 czerwca 2013r. do 29 czerwca 2013r., od 25 kwietnia 2013r. do 26 kwietnia 2013r.

VII. Na podstawie art. 44 § 2 orzekł przepadek na rzecz Skarbu Państwa dowodów rzeczowych wyszczególnionych w wykazie dowodów rzeczowych 326/13 poz. 2 k. 118, Nr IV/153/12, poz. 5-20 k. 121-122

VIII. Na podstawie art. 230 § 2 k.p.k. nakazał zwrócić:

J. U. (2) dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów rzeczowych VII 156/12 pod poz. 35-43, k. 126-127

J. U. (1) dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów rzeczowych Drz 328/12 poz. 4 k.120, Drz 348/13- Drz 357/13 k. 123 – 124, Nr VII/157/12 pod poz. 45, 46, 47, 50, 51, 52, 53, 56, 57, 59, 60, 70

L. M. dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów Nr IV/153/12 poz. 21 k. 122, Nr VIII /157/12 pod poz. 44, 48, 49, 54, 55, 58 K. 128-129

B. W. dowody rzeczowe opisane w wykazie dowodów rzeczowych Nr Drz 358/13 k. 125;

IX. Na podstawie art. 29 ustawy Prawo o adwokaturze zasądził od Skarbu Państwa na rzecz:

adw. A. M. kwotę 1328,40zł tytułem obrony świadczonej oskarżonemu J. U. (1) z urzędu;

adw. A. B. kwotę 1845,00 zł tytułem obrony świadczonej oskarżonemu J. U. (2) z urzędu;

X. Na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonych od ponoszenia kosztów sądowych, zaliczając je na rachunek Skarbu Państwa, w tym odstąpił od wymierzenia im opłaty.

Powyższy wyrok w części tj. w zakresie rozstrzygnięć zawartych w punktach I, II i V części dyspozytywnej wyroku zaskarżyła obrończyni oskarżonego J. U. (1) zarzucając:

1) Obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść zaskarżonego wyroku, a w szczególności:

- art. 4 k.p.k. i art. 5 § 2 k.p.k. poprzez nieuwzględnienie na korzyść oskarżonego J. U. (1), przy rekonstruowaniu procesu motywacyjnego zachodzącego w psychice oskarżonego w zakresie jakim wskazuje on na dynamizm zdarzenia, zachowanie pokrzywdzonej, działanie pod wpływem silnego wzburzenia emocjonalnego, które to okoliczności poddają w wątpliwość tezę o działaniu z zamiarem zabójstwa, świadomości wysokiego prawdopodobieństwa skutku w postaci śmierci i świadomym zaniechaniu udzielenia pomocy oraz poprzez niedostateczne uwzględnienie na korzyść oskarżonego J. U. (1) potwierdzonego treścią opinii biegłych sądowych z zakresu psychiatrii, działania w stanie znacznie ograniczonej poczytalności, zaburzeń charakterologicznych oskarżonego przejawiających się

m.in. obniżeniem kontroli i przewidywania skutków swojego postępowania oraz stanu ograniczenia funkcji intelektualnych; oraz nie rozważenie na korzyść nie dających się usunąć wątpliwości dotyczących użycia nożyczek wobec pokrzywdzonej i przyjęcie, że to oskarżony obciął włosy i mógł przy tym zadać dodatkowego rany, podczas gdy dowody zgromadzone w sprawie w tym opinia biegłych sądowych nie daje podstaw do przyjęcia, że nożyczki były używane przez oskarżonego

-art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. wyrażającą się w dowolnej, a nie swobodnej ocenie zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanej na niekorzyść oskarżonego w sposób wybiórczy i sprzeczny z regułami doświadczenia życiowego i bezpodstawnym odmówieniu wiarygodności wyjaśnieniom oskarżonego, co skutkowało poczynieniem błędnych ustaleń faktycznych co do winy i sprawstwa oskarżonego w zakresie czynów za które oskarżony został skazany w pkt I i II części dyspozytywnej wyroku;

2) Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku i mających wpływ na jego treść polegający na przyjęciu, że:

a) oskarżony J. U. (1) dopuścił się czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku działając w zamiarze ewentualnym, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego w sprawie materiału dowodowego nie daje podstaw do przyjęcia, że J. U. (1) przewidywał i godził się z możliwością pozbawienia życia A. N. na skutek pobicia;

b) J. U. (1) nożyczkami obciął włosy A. N., przy tym podczas tej czynności wbił jedno z ostrzy pod skórę A. N., podczas gdy zebrany w sprawie materiał dowodowy nie daje podstaw do poczynienia powyższych ustaleń;

c) J. U. (1) rozciął odzież martwej A. N. rozbierając ją, zabrał odzież i wyrzucił do kontenera na śmieci, co miałyby wynikać z protokołów oględzin, które nie korespondują z pozostałymi środkami dowodowymi;

d) oskarżony J. U. (1) usiłował nakłonić B. W. do zeznania nieprawdy w postępowaniu karnym prowadzonym przez Prokuraturę Rejonową dla Wrocławia Śródmieścia w sprawie o zabójstwo A. N. o sygn. akt 3 Ds. 193/12, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika jednoznacznie, że działania oskarżonego ograniczyły się jedynie do poproszenia B. W., aby w przypadku rozpytywania przez funkcjonariuszy Policji powiedziała, że w nocy z 27 na 28 czerwca 2012r. przebywał u niej w domu.

Mając na uwadze powyższe zarzuty obrończyni wniosła o :

1) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1 jego części dyspozytywnej poprzez uznanie oskarżonego J. U. (1) za winnego popełnienia czynu opisanego w pkt I części wstępnej wyroku przy czym z opisu czynu wyeliminowanie – poza okolicznością działania przez oskarżonego ze szczególnym okrucieństwem – także okoliczności przewidywania możliwości pozbawienia życia A. N. i godzenia się na to przez oskarżonego, w konsekwencji uznanie oskarżonego za winnego popełnienia przestępstwa z art. 156 § 3 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k. i uwzględnienie przy wymiarze kar okoliczności przemawiających za nadzwyczajnym jej złagodzeniem

2) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II jego części dyspozytywnej przez uniewinnienie oskarżonego od zarzutu popełnienia czynu opisanego w pkt II części wstępnej wyroku i w konsekwencji uchylenie pkt V zaskarżonego wyroku

3) zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy- adwokata A. M. kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej oskarżonemu z urzędu w postępowaniu odwoławczym według norm prawem przepisanych.

Wyrok odnośnie czynów opisanych w pkt III części dyspozytywnej wyroku, a w konsekwencji również pkt IV części dyspozytywnej wyroku w całości w zakresie winy zaskarżyła obrończyni oskarżonego J. U. (2), zarzucając:

Błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, który miał wpływ na jego treść (art. 438 pkt 3 k.p.k.) a polegający na przyjęciu, że oskarżony J. U. (2) dopuścił się czynu opisanego w pkt III części dyspozytywnej wyroku, co w konsekwencji doprowadziło do przyjęcia, że oskarżony swoim zachowaniem nakłaniał do

składania fałszywych zeznań B. W., czym wyczerpał znamiona ustawowe przestępstwa z art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 233 § 1 k.k., gdy tymczasem zebrany w aktach sprawy materiał dowodowy nie daje podstaw do poczynienia takich ustaleń.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego J. U. (2) od popełnienia przypisanego mu przestępstwa, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Wniesione apelacje są bezzasadne w stopniu oczywistym.

Lektura skargi apelacyjnej obrończyni J. U. (1) prowadzi do konkluzji, że jest polemiką z dokonaną przez Sąd I instancji oceną prawną zachowania oskarżonego. Zaprezentowane w apelacji argumenty nie są przekonujące i w ocenie Sądu Apelacyjnego nie uzasadniają stawianych zaskarżonemu wyrokowi zarzutów.

Procedując w niniejszej sprawie Sąd I instancji nie dopuścił się obrazy wskazanych w środku odwoławczym przepisów postępowania karnego, a w konsekwencji nie popełnił również błędu w ustaleniach faktycznych, w szczególności, co do zamiaru z jakim działał oskarżony.

Sąd I instancji w sposób wnikliwy i wszechstronny rozważył wszystkie dowody i okoliczności ujawnione w toku rozprawy, na ich podstawie poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należycie wykazał sprawstwo i winę oskarżonego J. U. (1).

Ocena materiału dowodowego została dokonana z uwzględnieniem zasady obiektywizmu, domniemania niewinności i swobodnej oceny dowodów. Ma ona charakter wszechstronny, zgodny z zasadami wiedzy i doświadczenia życiowego oraz nie zawiera błędów faktycznych lub logicznych.

Odnosnie zarzutu obrazy art. 5 § 2 k.p.k., podnieść należy, że dyrektywa wyrażona w powyższym przepisie jest kierowana do sądu orzekającego, a o jej naruszeniu można mówić wówczas, gdy orzekający w sprawie sąd poweźmie wątpliwość co do treści ustaleń faktycznych i mimo braku możliwości dowodowych prowadzących do jej usunięcia rozstrzygnie ją na niekorzyść oskarżonego, w szczególności jeśli prawidłowo dokonana ocena zebranych w sprawie dowodów nie pozwala na wykluczenie jednej z dwóch lub więcej równorzędnych wersji przebiegu zdarzeń istotnych dla określenia winy i kwalifikacji prawnej czynu zarzuconego oskarżonemu, to sąd orzekający na obowiązek przyjąć za podstawę ustaleń faktycznych tę wersję, która dla oskarżonego jest najkorzystniejsza. Zatem to sąd orzekający ma mieć wątpliwości, które winien rozstrzygnąć zgodnie z dyrektywą art. 5 § 2 k.p.k., nie zaś strona postępowania (vide: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 1 października 2002 r. VKKN 238/01, Lex nr 56826).

Sąd Okręgowy kwestii zamiaru z jakim oskarżony działał tempore criminis poświęcił dużą część uzasadnienia zaskarżonego wyroku, przekonująco wykazując, iż działał z ewentualnym zamiarem zabójstwa .

W kontekście cytowanego wyżej stanowiska Sądu Okręgowego w omawianej kwestii godzi się przytoczyć tezę Sądu Najwyższego zawartą w wyroku z 19 października 1981 r. (II KR 267/81, PSNPG 1982/8/112). Brzmi ona następująco: "Dla ustalenia zamiaru zabójstwa nie wystarczy stwierdzenie związku przyczynowego między działaniem skierowanym przeciwko zdrowiu innego człowieka, a skutkiem tego działania w postaci jego śmierci, lecz trzeba nadto wskazać przesłanki, na podstawie których można stwierdzić, że sprawca ujawnił, iż skutek w postaci śmierci był objęty chociażby jego zgodą lub z zachowania jego wynika, iż nastąpienie tego skutku było mu co najmniej obojętne.

Przesłanki te można wyprowadzić na podstawie zachowania się sprawcy w stosunku do pokrzywdzonej w okresie poprzedzającym zajście, natężenia działania w czasie zajścia, a także zachowania się sprawcy tuż po zajściu".

Decydującym elementem dla przypisania oskarżonemu zamiaru ewentualnego zabójstwa A. N. było natężenie działania w czasie zajścia i jego zachowanie się tuż po zdarzeniu.

Podczas krytycznego zdarzenia oskarżony zadał pokrzywdzonej kilkadziesiąt uderzeń w różne części ciała, bił ją pięściami i otwartą dłonią po całym ciele. Z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika, że przed popełnieniem przypisanego mu czynu (cyt.): „A. N. i J. U. (1) nadużywali alkoholu. W mieszkaniu często dochodziło do kłótni podczas których A. N. i J. U. (1) używali w stosunku do siebie przemocy. A. N. po tych kłótniach miała ślady pobicia” (str. 1 in principio uzasadnienia) Oskarżony jednak przyznał, że pomimo częstego używania przemocy wobec pokrzywdzonej nigdy wcześniej nie był wobec niej tak bardzo agresywny: (k 86) „Biłem ją dwoma pięściami, to były mocne ciosy. Nigdy wcześniej jej tak nie biłem. Kopałem ją po żebrach jak klęczała na kolanach”. Te jego wyjaśnienia współgrają nie tylko z protokołem oględzin i sekcji zwłok A. N., z którego wynika, że przyczyną nagłego i gwałtownego zgonu stały się obrażenia wielonarządowe, a zwłaszcza obrażenia klatki piersiowej prowadzące do ostrej niewydolności oddechowej, ale też korelują z opinią biegłych sądowych, co do przyczyn zgonu pokrzywdzonej. Bił pokrzywdzoną z dużą siłą pomimo, że pokrzywdzona prosiła go, żeby przestał, bardzo głośno krzycząc. Znamienne są zeznania sąsiadki oskarżonego E. P., którą obudziło zdarzenie (k 18) „Był to bardzo przeraźliwy krzyk, właściwie nawet bardziej wycie, zawodzenie”. Oskarżony powtarzał przy tym wspomniane czynności wykonawcze, aż doprowadził do śmierci swojej konkubiny, a więc do tego, co było niewątpliwie typowym skutkiem tego rodzaju działań.

Sąd merytoryczny przyjął w oparciu o wspomniane opinie biegłych, że pokrzywdzona była także duszona przez oskarżonego, na co wskazuje charakter i lokalizacja stwierdzonych u niej obrażenia ciała, a w szczególności w zakresie szyi, tj. otarcia naskórka, wskazujące na działanie brzegów płytek paznokciowych palców ręki, obrażenia w zakresie tkanek miękkich szyi, złamanie kości gnykowej, liczne wybroczyny krwawe w zakresie śluzówki jamy ustnej oraz stwierdzony badaniem mikroskopowym obraz ostrego rozdzęcia płuc. Biegli A. S. i M. W. jednoznacznie stwierdzili w opinii sądowo-lekarsko-mechanoskopijnej, że duszenie pokrzywdzonej przez oskarżonego mogło się istotnie przyczynić do jej śmierci (k 426). Nie sposób dać więc wiary wyjaśnieniom oskarżonego w zakresie w którym twierdzi, że w trakcie zdarzenia nie dusił pokrzywdzonej.

Opisane zachowanie oskarżonego stanowczo wyklucza możliwość zakwalifikowania go tylko w kategoriach spowodowania ciężkiego uszczerbku na zdrowiu kwalifikowanego przez następstwo w postaci śmierci, tj. występku z art. 156 § 3 k.k., jak chce tego skarżący. Przede wszystkim mnogość zadanych ciosów, ich umiejscowienie (głowa, klatka piersiowa i jama brzuszna to newralgiczne obszary dla życia ludzkiego), zadanie ich ze znaczną siłą wobec leżącej i słabszej pokrzywdzonej, która nie była w stanie przeciwstawić się atakowi, fakt, że oskarżony zakończył stosować przemoc wobec pokrzywdzonej dopiero, gdy straciła przytomność, w ocenie Sądu Odwoławczego, stanowczo wykluczają taką ewentualność i uzasadniają przyjęcie, że oskarżony nie tylko przewidywał skutek w postaci śmierci, ale i na taki skutek się godził. Powyższe fakty wskazują, że nie można uznać za wiarygodne tej części wyjaśnień oskarżonego, w których neguje zamiar pozbawienia życia pokrzywdzonej. Zupełnie dowolne jest twierdzenie skarżącego, że takie okoliczności jak silne wzburzenie, dynamizm zdarzenia poddają w wątpliwość tezę o działaniu z zamiarem pozbawienia życia pokrzywdzonej, wszak są one bardzo częste przy popełnianiu zbrodni zabójstwa – co wynika z doświadczenia orzeczniczego.

Istotne dla określenia zamiaru oskarżonego jest również jego zachowanie po przestępstwie. Oskarżony oddalił się z miejsca zdarzenia, pozostawiając pokrzywdzoną A. N. bez żadnej pomocy, mimo że nie dawała oznak życia. Obrońcy kwestionując powyższe ustalenie wskazuje, że oskarżony „starał się udzielić jej (pokrzywdzonej) doraźnej pomocy przynosząc wodę i pomagając się napić”. Należy jednak zaznaczyć, że oceniając stan pokrzywdzonej ograniczenie się jedynie do takiej pomocy było dalece niewystarczające.

Okolicznością wskazującą na zamiar zabójstwa jest fakt, że oskarżony wzywając brata do mieszkania chciał uzyskać dla siebie alibi, a nie udzielić pomocy pokrzywdzonej, jak wyjaśniał. Starając się uniknąć odpowiedzialności, nie podjął jakichkolwiek czynności, aby uratować życie pokrzywdzonej i zapobiec skutkowi śmiertelnemu: „Pierwszy telefon odebrał J., rozmawiał z nim 5 minut. Po czym przekazał mi najważniejszą część tej rozmowy dosłownie. „Chyba k... zabiłem, bo się nie rusza(...)W rozmowie powiedział mi, że gdyby Policja pytała o tą sprawę, to mam powiedzieć, że z nimi piłam alkohol od wczorajszego wieczora do dzisiejszego ranka” -relacjonowała w postępowaniu przygotowawczym świadek B. W.. (k 23)

Jeśli chodzi o poruszoną przez apelującego kwestię ograniczonej w stopniu znacznym poczytalności oskarżonego tempore criminis w kontekście przypisanego mu ewentualnego zamiaru zabójstwa pokrzywdzonej. obrońca eksponuje w apelacji stwierdzone u oskarżonego zaburzenia charektorologiczne charakteryzujące się „ m.in. obniżeniem progu wyzwalania agresji, drażliwością, labilnością emocjonalną, przewagą strony emocjonalno-popędowej nad intelektem, oraz obniżeniem krytycyzmu, kontroli i przewidywania skutków swojego postępowania, zwłaszcza w sytuacjach konfliktowych”. Jednak Sąd Okręgowy powyższych ustaleń biegłych nie pominął. Wnioski zawarte w opinii biegłych, nie stoją na przeszkodzie do przyjęcia, że oskarżony działał z zamiarem ewentualnym zabójstwa pokrzywdzonej A. N..

Należy zauważyć, że mimo, iż oskarżony działał w warunkach art. 31 § 2 k.k. to nie był pozbawiony możliwości kontrolowania i zrozumienia swojego postępowania w chwili czynu. Jednoznaczna jest w tym względzie opinia biegłych psychiatrów N. B. i C. P.(k319,K769) z której wynika, że (cyt.): „Sfera psychiczna człowieka składa się z dwóch części: sfery emocjonalnej i intelektualnej. U oskarżonego jest uszkodzona sfera emocjonalna, przy pozostającym w normie intelekcie.(...) Poziom intelektualny pozwala mu rozumieć normy i zasady prawne, dokonywać wnioskowania moralnego(..), "ta sytuacja i ten stan nie zniosły u oskarżonego funkcji intelektualnych, ograniczyły je w stopniu znacznym. Przyczyna tych zachowań leżała w samym oskarżonym, w jego psychice, a nie na zewnątrz” a także opinia biegłej psycholog M. S.(k770) „Wykluczam jakiegokolwiek wskaźniki działania w afekcie, nie ma mowy o wyłączeniu intelektu. Są jedynie ograniczenia wynikające z tej przewagi popędliwości, agresywności, przy zachowanych funkcjach intelektualnych. Na zachowanie funkcji intelektualnych wskazują działania oskarżonego po zdarzeniu: wyjazd na ogródki działkowe, kontakt z bratem. Proces planowania wskazuje na zachowanie funkcji intelektualne”. Tym samym oskarżony uświadamiał sobie (mimo ograniczonej poczytalności), możliwość spowodowania śmierci pokrzywdzonej (w realiach zdarzenia) a mimo to wykazał całkowitą obojętność wobec tego faktu, a przez to godził się na jej śmierć.

Odnosnie zarzutu błędów w ustaleniach faktycznych wskazanych w pkt 2 b i c apelacji należy stwierdzić, że owe ustalenia nie miały istotnego znaczenia dla przyjęcia zamiaru ewentualnego zabójstwa pokrzywdzonej. Należy jednak podkreślić, że Sąd Okręgowy nie popełnił owych błędów, ani nie uchybił przepisom art. 4, art. 5 § 2, art. 7 i art. 410 k.p.k. Ustalając, że oskarżony obciął włosy martwej A. N. oraz że za pomocą nożyczek rozciął jej zakrwawioną odzież i rozebrał ją do naga Sąd meriti oparł się na wnioskach opinii sądowno-lekarsko-mechanoskopijnej. Charakter śladów biologicznych zabezpieczonych w miejscu ujawnienia zwłok oraz pod oknem mieszkania w którym znaleziono zwłoki wskazuje, że włosy A. N. obcinała osoba trzecia, wbrew woli pokrzywdzonej. Z opinii wynika, że włosy znalezione na ciele denatki były włosami obciętymi, a nie wyrwanymi, jak wynikałoby z treści niekonsekwentnych wyjaśnień J. U. (1). Nie sposób uznać za wiarygodne wyjaśnień oskarżonego, który w postępowaniu przygotowawczym twierdził, że wyrwał pokrzywdzonej włosy „za picie” (k86), a w dalszej fazie zmienił swoje wyjaśnienia wskazując, że to A. N. dobrowolnie obcięła swoje włosy. Podobnie charakter uszkodzeń stwierdzonych na ujawnionych przy zwłokach majtkach oraz zabezpieczonej w pobliskim kontenerze na śmieci podkoszulce, przy stwierdzonych rozległych zabrudzeniach krwią pokrzywdzonej wskazuje, że powyższa odzież mogła być ściągnięta z już nieprzytomnej lub nieżyjącej pokrzywdzonej przy użyciu nożyczek. Dość równy przebieg rozcięć wskazuje, że ofiara nie stawiała oporu napastnikowi. Należy wskazać również, że gdyby pokrzywdzona faktycznie pozostawała nago podczas zdarzenia to oskarżony nie pozbywałby się jej odzieży, która pozostałaby nienaruszona. Taki wniosek wynika z podstawowych zasad doświadczenia życiowego.

Wobec powyższego należy stwierdzić, że nie budzi żadnych zastrzeżeń zastosowana w odniesieniu do czynu oskarżonego kwalifikacja prawna z art. 148 § 1 k.k. w zw. z art. 31 § 2 k.k., a zawarty w apelacji wniosek o zastosowanie kwalifikacji postulowanej w pkt 1 wniosków owej apelacji jest oczywiście bezzasadny. Autor apelacji poza prostą polemiką ze stanowiskiem Sądu Okręgowego w tym zakresie nie wykazał, aby stanowisko to było błędne (nie przedstawił w tym względzie żadnego racjonalnego argumentu, który mógłby podważyć rozstrzygnięcie zapadłe w pierwszej instancji). Samo przeciwstawienie przez apelującego ustaleniom faktycznym Sądu orzekającego własnej (subiektywnej) oceny materiału dowodowego, bez skutecznego wykazania obrazy art. 7 k.p.k., jest niewystarczające dla skuteczności zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia.

Sąd Okręgowy przypisał oskarżonym J. i J. U. (2) przestępstwo usiłowania podżegania do składania fałszywych zeznań. Sąd meriti przyjął jako oczywiste, że takie zachowanie sprawcze, jakie przypisane zostało oskarżonym wypełnia znamiona podżegania w rozumieniu art. 18 § 2 k.k.

W niniejszej sprawie mamy do czynienia z tzw. podżeganiem „nieukończonym” tzn. z zachowaniem oskarżonych, które bezpośrednio zmierzało do nakłonienia B. W. do dokonania czynu zabronionego ale ten skutek nie został przez nakłaniających osiągnięty. Nie jest prawdą twierdzenie obrońcy J. U. (2) zawarte w apelacji, jakoby usiłowanie podżegania nie było karalne. Kwestia karalności usiłowania podżegania, która początkowo wywoływała w doktrynie znaczne kontrowersje, co do zasady zostały wyjaśnione na rzecz dopuszczalności tej stadialnej formy usiłowania.

Podkreślenia w tym miejscu wymaga, że za karalnością usiłowania podżegania wypowiedział się już w 2003r. Sąd Najwyższy pisząc w tezie uchwały 7 siedmiu sędziów, że „Podżeganie może być popełnione w formie usiłowania, i to zarówno wtedy, gdy usiłujący bezskutecznie nakłania do czynu zabronionego o znamionach określonych w przepisach części szczególnej kodeksu karnego jak i wtedy, gdy bezskutecznie nakłania do czynu zabronionego w znamionach podżegania” (uchwała 7 sędziów z 21.10.2003r., I KZP 11/03, OSNKW 2003/11-12/89). Warto też przytoczyć w tym miejscu tezę wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu w której wyrażony został pogląd o następującej treści: „Biorąc pod uwagę, że wywołanie u innej osoby woli popełnienia czynu zabronionego jest istotą podżegania, uprawnione jest twierdzenie, że zachowanie się podżegacza, nawet już zakończone, który chcąc aby inna osoba dokonała czynu zabronionego i nakłaniając ją do tego nie osiągnął skutku w postaci wywołania u tej innej osoby zamiaru popełnienia takiego czynu, przybiera klasyczny kształt usiłowania popełnienia przestępstwa w tej postaci” (wyrok z dnia 8.06.2006r., Orzecznictwo Sądów Apelacyjnych, 2006, Nr 12, poz. 62; /podkr. SA/ podobny pogląd wyraził Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 13.11.2003r., II Aka 236/03, Prok. I Pr. 2004, Nr 12, poz. 28).

Sąd Apelacyjny, podzielając zasadność owej wykładni przepisów Kodeksu karnego, a tym samym nie dzieląc poglądu zawartego w apelacjach, stwierdza, że w stanie faktycznym niniejszej sprawy, w odniesieniu do oskarżonych J. i J. U. (2) zachowanie w sposób klasyczny wypełniło znamiona usiłowania podżegania. Sąd Apelacyjny podziela zdanie obrończyni J. U. (1), która wskazuje, że oskarżeni poprosili jedynie B. W. o udzielenie alibi. Jednak prośba ta bezpośrednio zmierzała do nakłonienia B. W. do złożenia fałszywych zeznań. Oskarżeni J. i J. U. (2) dopuścili się więc czynu zabronionego przez ustawę karną w formie usiłowania podżegania.

Przy wymiarze kary 10 lat pozbawienia wolności dla oskarżonego J. U. (1) Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie istotne okoliczności wpływające na jej wymiar. Podkreślić należy znaczne nagromadzenie okoliczności obciążających: uprzednią, wielokrotną karalność, popełnienie czynu w warunkach powrotu do przestępstwa, złą opinię w środowisku, będącą skutkiem nadużywania alkoholu, podejmowaniem agresywnych zachowań. Osobowość oskarżonego cechuje niedojrzałość emocjonalna, brak krytycyzmu, nieumiejętność samokontroli zachowania. Osobowość oskarżonego dla osiągnięcia celu w zakresie resocjalizacji wymaga długotrwałej izolacji. Istotną okolicznością zmniejszającą stopień winy jest popełnienie czynu w warunkach art. 31 § 2 k.k. w związku z powyższym orzeczona została kara pozbawienia wolności w dolnych granicach zagrożenia dla przestępstwa z art. 148 § 1 k.k. Wobec nagromadzenia istotnych okoliczności obciążających brak było podstaw do zastosowania dobrodziejstwa nadzwyczajnego złagodzenia kary.

Nie budzi żadnych zastrzeżeń wysokość kary wymierzonej oskarżonemu J. U. (2).

Nie znajdując zatem podstawy faktycznej, ani prawnej dla uwzględnienia apelacji obrońców oskarżonych, uznając obie apelacje za oczywiście bezzasadne, Sąd II instancji zaskarżony wyrok, jako trafny utrzymał w mocy.

O kosztach nieopłaconej obrony z urzędu oskarżonych za postępowanie odwoławcze orzeczono na podstawie art. 29 prawa o adwokaturze (DzU nr 146/2009 r., poz. 1188 ze zm.) i § 2 ust. 3, 14 ust. 1 pkt 5 oraz § 20 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1348 z późn. zm.).

Sąd Apelacyjny na podstawie art. 634 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonych J. U. (1) i J. U. (2) z obowiązku ponoszenia kosztów postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa, uznając, iż zobowiązanie oskarżonych do ich uiszczenia byłoby dla nich zbyt uciążliwe.